

چکیده

مقدمه: مقبولیت گسترده اینترنت و منابع وب مدار چالش‌های بسیاری را برای کتابداران و متخصصان اطلاع‌رسانی به همراه داشته است، چرا که آنها به عنوان متخصصان اطلاع‌رسانی همواره کوشیده‌اند تا منابع مناسب را انتخاب و در اختیار کاربران قرار دهند. طراحی و ارائه انواع نظام‌های رتبه‌بندی نمونه‌ای از این تلاشهاست. به نظر می‌رسد ماهیت شبکه‌ای اینترنت که در آن منابع اطلاعاتی با فرآیندها و استنادات با پیوندها جایگزین شده‌اند روشی نو را در اختیار کتابداران قرار داده است. به طوری که مطالعات پیوندی که ماهیتاً بر پایه بررسی پیوندهای برقرار شده میان منابع مختلف وبی شکل گرفته و سعی دارد تا با بهره‌گیری از رویکردی جدید الگوی استفاده علمی از وب را توصیف و تأثیرگذارترین منبع اطلاعاتی وب مدار را شناسایی کند می‌تواند به عنوان یکی از روشهای کارآمد جهت ارزیابی منابع وبی از جمله وب سایتها به کارگرفته شود. در این شکل از مطالعات برای بالا بردن میزان دقت نتایج حاصل از معیاری تحت عنوان عامل تأثیرگذار وب استفاده می‌شود. بنابراین در پژوهش حاضر ضمن معرفی عامل تأثیرگذار وب کاربرد آن در مورد وب سایتهای انجمن‌های قلب و عروق نشان داده می‌شود. بدین منظور وب سایتهای انگلیسی زبان این انجمن‌ها از نظر سه عامل تأثیرگذار داخلی، خارجی و کلی ارزیابی می‌گردد و همچنین این وب سایتها از نظر امکانات محتوایی و امکانات کاربران بررسی می‌شوند.

روش کار: این پژوهش به روش پیمایشی - توصیفی و با بهره‌گیری از چک لیست و بخش جستجوی پیشرفته موتور آلتویستا انجام شد. جهت گردآوری داده‌ها از ۴۵ وب سایت انجمن‌های قلب و عروق که در چهار دسته انجمن‌های ملی، منطقه‌ای، بین‌المللی و موضوعی تقسیم بندی شده‌اند استفاده گردید. نتایج بدست آمده با بهره‌گیری از روشهای آمار توصیفی تحلیل گردید.

یافته‌ها: با توجه به اینکه نیمی از وب سایتهای مورد بررسی مقدار عامل تأثیرگذار داخلی کمتر از ۰/۲۵ را دارا بودند می‌توان وب سایتهای مورد پژوهش را از نظر عامل تأثیرگذار داخلی یکسان دانست. اما در مورد ضرایب تأثیر خارجی و کلی از آنجایی که مقادیر این دو دسته از عوامل دارای پراکندگی زیادی بودند در نتیجه وب سایتهای مورد بررسی از نظر این دو عامل وضعیت یکسانی را ندارند. یافته‌های پژوهش نشان داد که وب سایتهای انجمن‌های بین‌المللی با دارا بودن میانگین ۰/۵۷۵ بیشترین میانگین عامل تأثیرگذار داخلی را دارا هستند. همچنین میانه عامل تأثیرگذار خارجی برای وب سایتهای انجمن‌های بین‌المللی با مقداری برابر ۳/۰۳ از وب سایتهای سایر انجمن‌ها بیشتر است که دلالت بر بالا بودن عامل تأثیرگذار خارجی این دسته از وب سایتها دارد. از یافته‌های پژوهش نیز مشخص گردید که میانه عامل تأثیرگذار کلی نیز برای این دسته از وب سایتها بیشتر از وب سایتهای سایر انجمن‌ها است. ضریب همبستگی اسپیرمن که به منظور بررسی رابطه میان عامل تأثیرگذار خارجی با تعداد امکانات محتوایی و تعداد امکانات کاربران رعایت شده در وب سایتها محاسبه گردید به ترتیب مقادیر برابر با ۰/۳۸۴ و ۰/۳۱۷ را نشان می‌دهد که از همبستگی مثبت میان عامل تأثیرگذار خارجی و امکانات مربوط حکایت داشت.

نتیجه‌گیری: نتایج بدست آمده از این پژوهش نشان داد که وب سایتهای مورد پژوهش از نظر عامل تأثیرگذار داخلی در وضعیت مشابهی قرار دارند. اما در مورد عامل تأثیرگذار خارجی و کلی از وضعیت همسانی برخوردار نیستند. چرا که وب سایت انجمن قلب و عروق کانادا با دارا بودن عامل تأثیرگذار خارجی ۴۳/۴ و ۲۵/۲ برای عامل تأثیرگذار کلی تفاوت قابل ملاحظه‌ای با سایر وب سایتها دارند. از میان انواع چهارگانه وب سایتهای مورد بررسی بالاترین مقدار میانگین عامل تأثیرگذار داخلی به وب سایتهای انجمن‌های بین‌المللی تعلق دارد، این دسته از وب سایتها همچنین بالاترین مقدار میانه مربوط به عامل تأثیرگذار خارجی و کلی را به خود اختصاص داده‌اند. از آنجا که بالا بودن عامل تأثیرگذار داخلی نشانه‌ای از ساختار منسجم داخلی وب سایتها جهت ناوبری و بیشتر بودن عامل تأثیرگذار خارجی به مفهوم بالاتر بودن میزان نفوذ و قابلیت دیده شدن آنها در میان سایر منابع می‌باشد می‌توان گفت که وب سایتهای انجمن‌های بین‌المللی در زنجیره ارتباطات علمی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار هستند. همبستگی مثبت میان تعداد امکانات محتوایی و کاربران نشان می‌دهد که امکانات بیشتر می‌تواند قابلیت دیده شدن و تأثیر وب سایتها را افزایش دهد. کلیدواژه‌ها: عامل تأثیرگذار وب، وب سایتهای انجمن‌های قلب و عروق، عامل تأثیرگذار داخلی، عامل تأثیرگذار خارجی، عامل تأثیرگذار کلی